

در روز حادثه و بر مبنای تصور وجود انشعاب بر روی خط ۴۲ اینچ، پروانه کار به منظور خاک برداری با بیل مکانیکی از روی خط مذکور اخذ می‌گردد. هدف از انجام این کار ایمن سازی خط و رفع نقاط حادثه خیز (احتمال وجود خوردگی با توجه به مدفون شدن خط لوله زیر خاک) بوده است. عملیات اجرائی بدون اطلاع از عمق خط لوله (که باید از طریق سونداژ دستی عمق تقریبی خط لوله مشخص می‌گردید) اقدام به خاک برداری از روی خط لوله تحت فشار نموده که به دلیل برخورد پاکت بیل مکانیکی با Casing محافظ انشعاب و ضربه به انشعاب مذکور (حدود ساعت ۱۰:۴۰ روز حادثه)، قسمتی از انشعاب خط لوله اصلی جدا شده و با توجه به وجود نفت دارای فشار در خط لوله، نفت شروع به فوران می‌نماید.

حدود ۴۰ دقیقه پس از شکست اولیه خط و در حوالی ساعت ۱۱:۲۰ روز حادثه، بر اثر تشکیل بخارات قابل اشتعال و وجود عامل احتراق (احتمالاً بیل مکانیکی) آتش سوزی رخ می‌دهد. در ادامه و با گسترش آتش تا شعاع حدود ۳۰۰ متری، حوالی ساعت ۱۱:۲۵ روز حادثه، خط لوله ۱۲ اینچ NGL که در مجاورت خط ۳۶ اینچ و به صورت رو زمینی قرار داشته نیز دچار حریق می‌شود.

پس از اطلاع مسئولین شرکت از وقوع حادثه، بلافاصله با استقرار خودروهای راهسازی و ایجاد سدهای خاکی، نسبت به کنترل نفت ریزی و از طریق شیرهای پایین دست و بالادست نقطه حادثه دیده عملیات ایزولاسیون خطوط انتقال نفت و NGL صورت گرفته و عملیات اطفاء حریق شروع شده و در نهایت ساعت ۱۳ روز حادثه، حریق به طور کامل اطفاء می‌گردد و پس از اطفاء حریق، نفت خام بوسیله تانکر به محل های از پیش تعیین شده منتقل می‌گردد. قسمتی از خطوط ۳۶ اینچ اصلی و ۱۲ اینچ NGL که در اثر آتش سوزی مذکور آسیب دیده بودند، تعمیر و بازسازی شده و خطوط ۳۶ اینچ و ۴۲ اینچ مجدداً در مدار تولید قرار گرفتند.

آیا می دانستید؟

قبل از شروع به عملیات گودبرداری باید خطرات ناشناخته مانند تاسیسات نامشخص احتمالی زیر زمینی یا خاک‌های آلوده به مواد نفتی مشخص شود و اقدامات زیر انجام گیرد:

- تعیین محل تاسیسات
- تماس با مالک تاسیسات
- گودبرداری با احتیاط (گود برداری دستی بنا بر احتیاط و مشخص کردن ارتفاع دقیق محل قرارگیری تاسیسات زیر زمینی)

شما چه کاری می توانید انجام دهید؟

- لزوم تهیه دستورالعمل حفاری و گودبرداری با استفاده از ماشین آلات، با توجه به وجود خطوط لوله زیرزمینی تحت فشار در گستره عملیاتی شرکت (باید با توجه به الزامات و استانداردهای ایمنی، دستورالعمل مذکور تهیه و در دسترس ذینفعان قرار گیرد).
- اجرای آموزش های مناسب و اثربخش در خصوص الزامات ایمنی عملیات گودبرداری
- برقراری گشت ایمنی در سطح منطقه به منظور افزایش نظارت موثر بر پروانه های کار صادره و سرکشی به کارهای در حال انجام و اطمینان از رعایت اصول و مقررات ایمنی کار در هماهنگی با اتاق کنترل آتش نشانی
- تجهیز خطوط لوله اصلی و جریانیه به سیستم های اندازه گیری و پایش فشار به صورت محلی و قابل رویت در اتاق کنترل، به منظور اطلاع از وضعیت پارامترهای عملیاتی خطوط و امکان عکس العمل مناسب در شرایط اضطراری به ویژه نشت

عملیات حفاری با توجه به ریسک بالای آن حتماً باید با استفاده از پروانه کار حفاری انجام شود و تمامی خطرات از جمله وجود تاسیسات زیر زمینی مشخص و ایمن شوند.